

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Basisschool De Vonder

Plaats : Ven-Zelderheide
BRIN nummer : 06IP|C1
Onderzoeksnummer : 286868
Datum onderzoek : 14 en 18 januari 2016
Datum vaststelling : 25 maart 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	11
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	12
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	16

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Basisschool De Vonder heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- Het onderwijs op basisschool De Vonder heeft kenmerken van opbrengstgericht werken. Daarbij heeft het team zowel aandacht voor de cognitieve ontwikkeling van leerlingen als de sociale vorming. De bereikte resultaten op deze gebieden zijn voldoende.
- De kwaliteitscultuur op De Vonder is sterk. De leraren werken hard én weloverwogen vanuit een gedragen visie gezamenlijk aan de ontwikkeling van het onderwijs op hun school. Er is veel aandacht voor professionalisering. De leraren staan open voor nieuwe ideeën en voor verbetermogelijkheden die voortkomen uit de kwaliteitszorg van de school.
- De leraren verstaan hun vak, zowel pedagogisch als didactisch. Ze geven heldere instructies en zorgen voor een goede structuur in hun lessen. Ook in de afstemming zijn goede praktijken zichtbaar. Bepaalde facetten van het didactisch handelen kunnen verder worden ontwikkeld: de afstemming van de instructie, de activering van het denken van leerlingen (bijvoorbeeld via interactie) en ook bij de ruimte die de leerlingen krijgen voor de eigen verantwoordelijkheid voor hun leren.
- De school werkt gericht aan de hulp en ondersteuning van leerlingen. Er is een adequaat volgsysteem en de hulp die leerlingen nodig hebben, werken de leraren uit in plannen. De analyse van de toets- en observatiegegevens vraagt nog aandacht. Dat geldt ook voor het observatie-instrument bij de kleuters.
- Het leerstofaanbod voor taal en rekenen voldoet. Alleen het aanbod in de kleutergroep zou meer transparant en beredeneerd kunnen zijn. Daarnaast is het wenselijk om het aanbod te verbreden, bijvoorbeeld in de richting van aandacht voor creativiteit, 21ste eeuwse vaardigheden. De school is bezig met de ontwikkeling van een nieuwe visie op het onderwijs (breed curriculum, onderzoekend leren, cultuureducatie, wetenschap en technologie). De uitdaging is om deze visie nu te vertalen naar het curriculum en het didactisch proces.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

De cognitieve resultaten op de eindtoets liggen de laatste jaren gemiddeld op het niveau van vergelijkbare scholen. De huidige groep schoolverlaters zal naar verwachting wat minder goed presteren. De leerlingen uit leerjaar 7 staan er echter weer beter voor.

De school maakt gebruik van een instrument om de sociale vaardigheden in beeld te brengen. Ook deze gegevens liggen de laatste drie jaar op een voldoende niveau.

De school zou een aanpak moeten proberen te ontwikkelen, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt of de bereikte resultaten wel passen bij de mogelijkheden van de leerlingen van de school. De uitdaging is daarnaast om ook voor moeilijk meetbare ontwikkelingsgebieden, zowel binnen als buiten de kernvakken, de resultaten zichtbaar te maken. Nu gebeurt dit wel al voor de sociale vaardigheden.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	

De school voorziet in een adequaat aanbod voor de kernvakken Nederlandse taal en rekenen/wiskunde. De leraren werken op een zodanige manier met de beschikbare methodes, dat zij voor taal en rekenen de kerndoelen realiseren. Daarnaast is er ruime aandacht voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de leerlingen (o.a. via PBS).

De leerinhouden voor de kleutergroep zijn niet helemaal helder. De planning is tamelijk algemeen. Een beredeneerde uitwerking van het aanbod is wenselijk, daarbij zal de school ook oog moeten houden voor voldoende breedte in het aanbod. Dit laatste kan ook een ontwikkelmogelijkheid voor de gehele school zijn. In de nieuw geformuleerde visie van de school is sprake van een breed en eigentijds curriculum met aandacht voor onderzoekend leren, cultuur en technologie. De school zou deze visie de komende jaren uit moeten werken.

De leraren verstaan hun vak, ze zijn in staat om heldere uitleg te geven en ze brengen veel structuur aan in hun lessen. De pedagogische benadering van de leraren is in orde. Door dit alles ontstaat een gunstige leeromgeving voor de leerlingen. Het streven naar structuur is behoorlijk sterk en staat interactie over strategieën en ook ruimte voor zelfontdekkend leren en activering van het denken van de leerlingen soms in de weg. Deze kant van het didactisch handelen kan verder tot ontwikkeling worden gebracht. Dat geldt ook enigszins voor de differentiatie. Bij de verwerking van de leerstof houden de leraren goed rekening met de verschillen tussen leerlingen, bij de instructie gebeurt dat nog minder.

De leraren hebben door observaties en toetsen zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. De school heeft een stevige structuur opgezet om de ontwikkeling van leerlingen (individueel of als groep) en de extra hulp die nodig is, met de intern begeleidster te bespreken. De analyse van de observatie- en toetsgegevens en ook de verwerking daarvan in groepsplanningen en eigen leerlijnen, is een ontwikkelpunt. Daarnaast is het observatie-instrument dat bij de kleuters in gebruik is, nogal algemeen. Een duidelijker relatie met leerlijnen zou tot een behoorlijke verbetering leiden.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.2	Veiligheid				•

De leraren zijn gericht bezig om het welbevinden van de leerlingen te waarborgen. Naast omgangsregels gebruiken ze hier de zogenaamde PBS-methode voor. Daarnaast bemoedigen de leraren de leerlingen vaak, onder andere door veel positieve feedback te geven.

Naast de meer op preventie gerichte activiteiten, zijn er regelmatig peilingen van de veiligheidsbeleving van de leerlingen en is er een leerlingenraad (Vonderraad).

De ouders zijn zeer positief over het open en transparante karakter van team en de laagdrempeligheid van de school. Zowel de ouders als de leerlingen waarmee gesproken is, ervaren de school als veilig.

De school kan de veiligheid verder versterken door de uitkomsten van het instrument dat wordt gebruikt voor de evaluatie van de sociale vaardigheden te analyseren. Bij de sociogrammen is een dergelijke aanpak al meer praktijk.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur				•

De teamleden, directeur en intern begeleidster hebben ervoor gezorgd dat er een stevige kwaliteitscultuur is. Er is veel aandacht voor professionalisering. De leraren werken gezamenlijk vanuit een gedragen visie op onderwijs en staan open voor feedback, bijvoorbeeld na de klassenbezoeken. Onderliggende drijfveer van dit alles is de bereidheid om gezamenlijk aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs op de school te werken.

De inrichting van de kwaliteitszorg ondersteunt dit streven. Er wordt veel werk gemaakt van de analyse van toetsgegevens om tijdig zicht te krijgen op eventuele risico's. Daarnaast zijn er tevredenheidspeilingen en klassenbezoeken. Deze lesobservaties geven zicht op ontwikkelmogelijkheden voor de individuele leraren.

Via een cyclus van jaarplannen en evaluaties werkt de school planmatig aan de onderwijsontwikkeling. De evaluatie kan op enkele punten worden versterkt. In de eerste plaats zou de school meer gebruik kunnen maken van de externe blik (audits of visitaties). Daarnaast zouden de kenmerkende aspecten uit de eigen visie nadrukkelijker in evaluatie naar voren mogen komen. Bepaalde onderdelen van het onderwijsleerproces (aanbod, zicht op ontwikkeling) krijgen nu vooral impliciet aandacht (via analyse van toetsen), een meer gerichte evaluatie

(bijvoorbeeld via kijkwijzers) zou de evaluatie versterken. Een aandachtspunt bij de jaarplannen is de keuze van de streefdoelen. Zeker bij ingrijpende veranderingen zouden de jaarlijkse doelen haalbaar en concreet moeten zijn.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op Basisschool De Vonder.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Het onderzoek op basisschool De Vonder, vanuit het nieuwe conceptwaarderingskader, hebben wij (leerlingen, ouders en team) als positief ervaren. In gesprek met elkaar van gedachten wisselen over de huidige kwaliteit van onderwijs én de gewenste ontwikkelrichting voor de komende jaren.

Het rapport geeft de bevindingen en oordelen van de inspectie helder weer. Het oordeel vanuit de school zelf komt (in grote lijnen) hiermee overeen. De huidige kwaliteit van onderwijs is op orde. Een prachtig resultaat waar wij, leerlingen ouders en team van basisschool De Vonder, trots op zijn!

De aanbevelingen uit het rapport nemen we als school mee in de ontwikkeling van een nieuwe visie op het onderwijs en de vertaling naar het curriculum en het didactisch proces (eind dit schooljaar resulterend in een meerjaren schoolplan 2016-2019). De ontwikkelpunten zijn herkenbaar en liggen in lijn van de ontwikkeling die we als school reeds ingezet hebben.

De opmerking `

In de nieuw geformuleerde visie van de school is sprake van een breed en eigentijds curriculum met aandacht voor onderzoekend leren, cultuur en technologie' suggereert de nieuwe visie van De Vonder. Dit verwijst echter naar het strategisch beleid van stichting Lijn 83 primair onderwijs. De vertaling hiervan naar schoolniveau dient nog plaats te vinden.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook Basisschool De Vonder.

Op 14 en 18 januari 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleidster, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met een observant van de school uitgevoerd.

Op 18 januari hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleidster en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

STANDAARD 1.2: SOCIALE LEERRESULTATEN

De leerlingen behalen sociale leerresultaten op het niveau dat tenminste in overeenstemming is met de gestelde norm.

De school hecht belang aan het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan ambities geformuleerd over het niveau dat elke leerling kan bereiken. De groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode door maken toetst zij aan deze doelen. De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijk competenties, die passen bij de kenmerken van leerlingenpopulatie en de gesteld doelen. Alle leerlingen profiteren optimaal van het genoten onderwijs op deze gebieden. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat er in zit.>

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van

het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Een aandachtspunt bij de jaarplannen is de keuze van de streefdoelen. Zeker bij ingrijpende veranderingen zouden de jaarlijkse doelen haalbaar en concreet moeten zijn.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.